

Ondersteuningsprofiel

AERES VMBO Almere

September 2020

Aeres Almere vmbo
Heliumweg 1
1362 JA Almere
Tel: 088 0205400

Directeur; de heer B. Houtsma
Teamleider zorg en begeleiding: mevrouw S. Lensen
Zorg coördinator/Orthopedagoog: mevrouw T. Deckers

Inhoud

Blik opener	4
Aanleiding	4
Inleiding	5
Terug blik	6
Visie op begeleiding	7
Blik op de basis	8
Basiszorg	8
Wie kom je tegen in de basisondersteuning?	9
Blik in de diepte	11
Diepte zorg	11
Hoe ziet een traject in de dieptezorg eruit?	13
Wie komt je tegen in de dieptezorg?	15
Grenzen aan begeleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Blik in de toekomst	20
Ambities	20
Speerpunten begeleidingsteam	20
Speerpunten LOB werkgroep	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Blik opener

Aanleiding

Met de komst van de wet op Passend onderwijs en de invoering van de zorgplicht is het noodzakelijk dat scholen zich helder en transparant positioneren en aangeven welke ondersteuning zijn kunnen bieden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Wanneer duidelijk is wat mogelijkheden maar ook grenzen van begeleiding in voortgezet onderwijs zijn, kan voor ieder kind in Almere een passende onderwijsplek geformuleerd worden. Wanneer een onderwijsbehoefte de mogelijkheden van een school overschrijdt, kan er, in samenspraak met ouders en leerling, verwezen worden naar een andere onderwijsvorm. Een beschrijving van voorzieningen die worden getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt het School Ondersteuningsprofiel (SOP) genoemd. Iedere VO school in Almere heeft een dergelijk document.

Met andere woorden: in voorliggend ondersteuningsprofiel geven wij aan welke *basis*ondersteuning we bieden, welke *extra* ondersteuning wij zelf, of met hulp van derden/de ketenpartners kunnen bieden én waar onze grenzen liggen.

Binnen het samenwerkingsverband moeten het geheel aan school ondersteuningsprofielen, de speciale bovenschoolse voorzieningen en afspraken met het voortgezet speciaal onderwijs zorgen voor een dekkend aanbod van onderwijs voor alle leerlingen in Almere.

Inleiding

Het Aeres VMBO is onderdeel van de Aeres Groep. Deze verzorgt onderwijs voor:

- Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO)
- Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)
- Hoger Beroeps Onderwijs (HBO)
- Cursus- en contractonderwijs

Het Aeres VMBO Almere verzorgt, als onderdeel van de Aeres Groep, onderwijs voor vmbo en mbo binnen de natuurlijke leefomgeving. Aeres VMBO Almere is een groen vmbo met brede uitstroommogelijkheden. Onze school staat bekend als een veilige school waar persoonlijke aandacht en begeleiding centraal staan. De uitgangspunten hiervoor worden ontleend aan een algemeen christelijke levensovertuiging.

Wij bieden onze leerlingen/deelnemers/studenten onderwijs aan wat hen in staat stelt om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. Door middel van kwalitatief, inspirerend en uitdagend onderwijs stimuleren wij persoonlijke ontwikkeling en respect voor anderen en de wereld waarin we leven.

Binnen het vmbo leren wij leerlingen hun talenten en hun omgeving te kennen. We leren ze invloed nemen en samen kleur te geven aan hun omgeving. Wij geloven in onze leerlingen en moedigen hen aan om een eigen weg in te slaan.

We streven er naar een open instelling te zijn waarin respect is voor de natuur en ieder mens als uniek persoon.

Het Aeres VMBO Almere is een Unesco school. De 4 pijlers van Unesco sluiten aan bij onze visie (vrede en mensenrechten, wereldburgerschap, duurzaamheid, intercultureel leren).

Het Aeres VMBO Almere heeft een gezonde school vignet behaald. Aandacht voor een gezonde, veilige school vinden we belangrijk.

Missie: Het verzorgen van betekenisvol onderwijs binnen de groene beroepskolom (praktijkonderwijs-vmbo-mbo) in al zijn diversiteit en het aangaan van duurzame contacten met alle betrokkenen.

Visie: Aeres VMBO leert haar leerlingen hun talenten en omgeving kennen. En ze leert hun invloed nemen en samen kleur geven aan hun omgeving.

Hierbij richt Aeres zich in het strategisch plan 2019-2023 op een drietal speerpunten:

- Leven lang ontwikkelen;
- Onderwijsinnovatie met ICT;
- Transities in het groene domein.

Terug blik

Algemeen

In 2003 is de school gestart in Almere met een leerling aantal van 60 MBO studenten. In 2004 is gestart met een VMBO afdeling waar 45 leerlingen toen aan zijn begonnen.

Op 1 oktober 2016 staan er 815 VMBO leerlingen ingeschreven.

Hiervan zitten er binnen het LWOO en 15 leerlingen zitten op het OPDC.

De meeste leerlingen zijn kinderen uit Almere, maar ook zijn er een aantal leerlingen uit bijvoorbeeld Muiden en Diemen.

Totale onderwijsleerproces speelt zich af in een veilige, stimulerende en inspirerende omgeving. Elke leerling doet er toe. Het gehele onderwijsproces is er op ingericht om de leerling optimaal te begeleiden in zijn of haar ontwikkeling.

Het slagingspercentage van de afgelopen jaren is als volgt:

	Slagpercentage 2017-2018	Landelijk gemiddelde	Percentiel	Aantal deelnemers	Historie				
					13-14	14-15	15-16	16-17	17-18
vmbo-b	97,9%	97,9 %	*	48	98%	100%	98%	100%	98%
Landbouw	97,9%	98,7 %	*	48	98%	100%	98%	100%	98%
vmbo-k	96,6%	95,3 %	49	89	100%	98%	96%	98%	97%
Landbouw	96,6%	96,0 %	40	89	100%	98%	96%	98%	97%
vmbo-(g)t	100,0%	92,5 %	100	54	97%	100%	96%	96%	100%
Landbouw	100,0%	92,6 %	100	54	97%	100%	96%	96%	100%

* De percentielscore kan hier niet worden getoond, omdat er voor minder dan 90% van de examenleerlingen resultaten zijn ontvangen. Bij de definitieve resultaten zal hier wel een percentielscore worden getoond.

Visie op begeleiding

Het Aeres VMBO Almere wil een centrale rol spelen in het leven van de leerling. De school vindt het belangrijk om goed te luisteren naar de mening van de leerlingen. We willen graag gebruik maken van hun deskundigheid, vooral bij het inrichten van en meewerken aan een veilig schoolklimaat. We bieden begeleiding en zorg aan de leerling. Het doel hiervan is om hen in staat te stellen zich persoonlijk te ontwikkelen, als voorbereiding op een toekomstige beroepsopleiding en het functioneren in de maatschappij.

Op school wordt gewerkt vanuit de presentietheorie (Baart, 2000), die als uitgangspunt heeft dat je er pas vóór iemand kunt zijn als je mèt iemand bent. In de schoolpraktijk betekent dit dat de leerling centraal staat en dat lesgevers werken vanuit een relatiegestuurde benadering. Hierbij is het belangrijk om nieuwsgierig en geïnteresseerd te zijn in de leerling als uniek individu, om vanuit de band die wordt opgebouwd, adequaat in te kunnen spelen op de specifieke onderwijsbehoefte. Het resultaat is dat leerlingen zich veilig, gewaardeerd en gerespecteerd voelen binnen de school, waardoor er meer grond is voor kennisoverdracht.

Deze begeleiding vraagt van ieder personeelslid een voorbeeldfunctie en de plicht aandacht te hebben voor elke leerling, betrokkenheid te tonen en knelpunten te signaleren. Alle medewerkers zijn vanuit hun eigen taakstelling verantwoordelijk voor een zorgvuldige, afgestemde leerlingbegeleiding waarbij zorg voor leerlingen een meer preventief dan curatief karakter heeft. Dit begint al bij de aannameprocedure waarbij zorgvuldig onderzocht wordt of wij aan de gevraagde onderwijsbehoefte kunnen voldoen en over gegaan kan worden tot plaatsing, of dat een andere setting een passender aanbod heeft. Na plaatsing betekent dit dat er actief gewerkt wordt aan het behoud en de versterking van het educatief partnerschap tussen ouders en school, in de vorm van regelmatig contact over de voortgang van de leerling en eventuele bijsturing van de ondersteuning. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie van alle betrokkenen rondom een leerling. Vroegtijdige signalering door meerdere betrokkenen, transparantie in besprekingen hierover, leidt tot directe, passende hulp op maat voor iedere leerling.

Aeres VMBO Almere is van mening dat iedere leerling op zijn eigen wijze benaderd en begeleid moet kunnen worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de mogelijkheden van de leerling, zowel mentaal als fysiek. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de klas en ouder(s)/verzorger(s) en fungeert als de spil in de begeleiding van de leerling. De begeleiding moet bijdragen aan de ontwikkeling van de leerling: 'van geleid via begeleid naar zelfstandigheid van de leerling'. Uitgangspunt in geïntegreerde leerlingbegeleiding. Dit betekent dat de begeleiding zo veel mogelijk plaatsvindt binnen de lessituatie, gebruikmakend van de kracht van de leerling, de groep en de docent als samenwerkende eenheid. Deze ambulante vorm van begeleiding beoogd te bereiken dat er een sfeer in school en klassen ontstaat waarin sprake is van wederzijds respect en begrip voor een ieders onderwijsbehoefte. Passende begeleiding is hierbij een wezenlijk onderdeel.

Er is sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, medewerker van de school en (externe) deskundigen voor de begeleiding en zorg aan de leerling goed samenwerken.

Ouderbetrokkenheid levert een grote bijdrage aan de ontwikkeling en het leersucces van de jongeren. We streven er naar dat ouders, leerlingen en school elkaar zo goed mogelijk aanvullen.

Grofweg is de begeleiding in het voortgezet onderwijs in te delen in 3 gedeelten, te noemen: basisondersteuning, extra ondersteuning en stedelijke voorzieningen.

Blik op de basis

Basiszorg

De basiszorg is de structuur van ondersteuning die voor *alle leerlingen* van het Aeres VMBO Almere geldt, zowel voor de reguliere leerling, als de leerling met een uitzonderlijke begeleidingsvraag.

Op het Aeres VMBO Almere krijgen alle leerlingen groen onderwijs. Het vak Groen Breed is het fundament van ons onderwijs. In de praktijk houdt dit in dat alle leerlingen 3 lessen van 60 minuten per week een vak groen breed volgt. Theorie en praktijk wisselen elkaar af.

Op het Aeres VMBO Almere krijgen alle leerlingen theoretisch onderwijs en stromen uit met een regulier vmbo diploma. Dit houdt in dat het instapniveau van leerlingen op theoretisch niveau gelijk moet zijn aan de landelijke normen voor een BL, KL, GL (en bij ons HGL) niveau. De lessen worden opgebouwd in 60 minuten, waarbij een duidelijke structuur zichtbaar is. Binnen de school zijn er gezamenlijke afspraken t.a.v. het pedagogisch didactisch klimaat.

Op het Aeres VMBO Almere krijgen alle leerlingen les van vakdocenten. Dit zijn de eerst verantwoordelijke voor het verzorgen van een veilig leerklimaat in de les. De vakdocent is op de hoogte van en houdt binnen de grenzen van de mogelijkheden rekening met de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen. De docenten beschikken over voldoende pedagogische en didactische competenties om de leerlingen op het Aeres VMBO Almere te kunnen begeleiden.

Op het Aeres VMBO Almere krijgen alle klassen wekelijks een mentor les, waarin de mentor met de klas de week, de taken, de positieve groei of cijfers, de incidenten en de komende evenementen doorneemt. De mentor heeft POP gesprekken met alle mentorleerlingen, hetgeen een onderdeel is van de loopbaan oriëntatie. Daarnaast wordt deze les gebruikt om de leerlingen als klas te begeleiden en te vormen tot een sterke en stabiele groep voor 2 jaar.

Op het Aeres VMBO Almere krijgen alle leerlingen LOB les. Dit staat voor loopbaan oriëntatie begeleiding. De leerlingen die bij ons starten hebben veelal een groen motivatie, leerlingen moeten op het VMBO in leerjaar 2 profielen kiezen, dus vanaf de start gaan exploreren waar hun affiniteit ligt. Leerlingen leren op basis van argumentatie te kiezen. Om de leerlingen te begeleiden bij deze keuze, is de LOB les een belangrijk onderdeel.

Op het Aeres VMBO Almere weten wij dat klasgrootte belangrijk is om vast te stellen, om alle leerlingen de basiszorg zo goed mogelijk te kunnen bieden. Daarom zijn er vaste klasgrootten vastgesteld. Dit kan soms wat wisselen door tussentijdse instroom, maar het streven is om de klassen zo klein mogelijk te houden. Voor de BL geldt dat wij geloven dat alle BL leerlingen baat hebben bij kleine klassen. Daarom zijn de klassen niet groter dan 18 leerlingen. Voor de KL zijn de klassen niet groter dan 25 en bij de GL en HGL zijn de klassen niet groter dan 28.

Op het Aeres VMBO Almere worden voornamelijk lesblokken van 60 minuten gegeven. In het schooljaar 16-17 heeft onderzoek plaats gevonden of lesblokken van 90 minuten (zoals eerder het geval was) voldoende recht doet aan het leerproces van de leerlingen. Uit onderzoek komt naar voren dat een kortere lesduur beter past bij de populatie, ook is er dan voor een aantal vakken meer herhaling in de week mogelijk.

Wie kom je tegen in de basisondersteuning?

Mentor

De mentor is de spil in de begeleiding van de leerling. Iedere klas heeft een mentor, een aantal klassen hebben 2 mentoren. De mentor is de primaire begeleider op het gebied van leren, sociale ontwikkeling, loopbaanbegeleiding en het functioneren van de groep. Elke klas heeft een blok in de week mentortijd waarin aandacht wordt besteed aan onder andere planning en organiseren van het schoolwerk, studievaardigheden, sociale vaardigheden, presentatievaardigheden en loopbaanbegeleiding. Daarnaast worden er activiteiten uitgevoerd voor het groepsproces. Via een cyclus worden POP gesprekken gehouden. Daarnaast heeft de mentor regelmatig gesprekken en is hij/zij samen met de vakdocenten en andere begeleiders, verantwoordelijk voor het bijhouden van het leerlingvolgsysteem en het up to date houden van het *placemat* waarin alle individuele onderwijsbehoeften in kaart zijn gebracht. De mentor is ook de contactpersoon voor de ouders en onderhoudt regelmatig contact. Mentoren bezitten expertise op het gebied van het mentoraat en begeleidingsvragen. Mentoren kunnen intern ondersteund worden om competenties nodig voor sterk mentoraat verder te ontwikkelen.

Vakdocenten

‘het lesgeven begint bij de deur’.

De vakdocenten zijn de eerste verantwoordelijke voor een veilig leerklimaat in de vaklessen. De vakdocent kent de *placemat* van de klas en houdt rekening met de onderwijsbehoefte van leerlingen. De vakdocent hanteert de best passende aanpak. De vakdocent heeft een belangrijke signaalfunctie bij terugkerende moeilijkheden of juist mogelijkheden. Binnen de grenzen van regulier onderwijs proberen vakdocenten iedere leerling individueel te bedienen op een eigen onderwijsbehoefte. Vakdocenten rapporteren aan de mentor als zij voor leerlingen structureel meer ondersteuning bieden, zodat wordt bekeken of begeleiding moet worden opgeschaald van basis- naar extra ondersteuning.

Binnen school zijn er gezamenlijke afspraken t.a.v. het pedagogisch didactisch klimaat. Deze gezamenlijke aanpak zorgt voor een duidelijke structuur binnen de lessen en een eenduidige aanpak bij eventuele verstoringen van de les.

Alle docenten beschikken over voldoende pedagogische en didactische competenties om de leerlingen op het Aeres VMBO te kunnen begeleiden.

Teamcoördinator

Ieder team heeft een team coördinator met een organiserende en begeleidende taak. De TC ondersteunt (en adviseert) de mentor bij het begeleidingsproces. De TC is vanuit de leerweg de contactpersoon voor de zorgcoördinator via het Intern Zorg Overleg (IZO) en initieert de stap naar dieptezorg.

Orthopedagoog

De orthopedagoog zorgt, samen met de TC ervoor dat vanaf het moment van aanmelding alle leerlingen goed in beeld zijn. Dit gebeurt door grondige analyse van de aanmeldgegevens zoals informatie van de basisschool, de vragenlijst ingevuld door ouders en door de kinderen en eventuele verslagen van (behandel) instellingen.

Gegevens zoals cognitieve mogelijkheden, leerrendement, werkhouding, sociaal emotionele ontwikkeling worden geborgd in ons leerlingvolgsysteem. Hieruit worden voor de mentor actiepunten genoteerd, zodat de begeleiding in de les zo optimaal mogelijk kan worden vorm gegeven. Deze actiepunten worden gemonitord en geëvalueerd door de mentor, TC en zorgcoördinator.

Zorgcoördinator

De zorgcoördinator coördineert de leerlingenzorg en de interne samenwerking van medewerkers. De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor de zorg in brede zin van aanmelding tot diplomering. Hij/zij zorgt voor een adequate betrokkenheid van externe deskundigen/ hulpverleners door de voortgang van de prestaties van leerlingen te monitoren, hierover te overleggen met de mentoren, teamcoördinatoren en interne/deskundigen (het begeleidingsteam). Daarnaast ondersteunt deze de in de school werkzame en interne specialisten op het terrein van de leerlingenondersteuning, coacht en ondersteunt mentoren en teamcoördinatoren én geeft advies over de realisatie van specifieke ontwikkelperspectieven, specifiek onderwijsaanbod.

LOB werkgroep

Aeres VMBO Almere heeft de opdracht* leerlingen op te leiden tot jong volwassenen die verantwoorde keuzes kunnen maken, ten aanzien van hun leer-, werk- en levensloopbaan.

“Een toekomstbeeld van jezelf is bepalend voor het bestaande zelfbeeld en kan gezien worden als een verbinding tussen heden en toekomst, die aangeeft hoe mensen kunnen veranderen van wat ze zijn tot wat ze willen worden” (Markus& Nurius, 1986 p.961).

Vakdocenten hebben een taak in deze de LOB begeleiding (zoals hun vak in de beroeps en maatschappelijke context plaatsen, leerlingen coachten op herkennen van hun kwaliteiten en motieven).

De mentor geeft invulling aan de 1^e lijns begeleiding, denk aan het voeren van LOB gesprekken, en het voorbereiden, evalueren en reflecteren op activiteiten. Ook het zorgdragen van borging is een taak.

De werkgroep LOB heeft verantwoordelijkheden in de 2^e en 3³ lijns begeleiding. Te denken aan uitwerken of schrijven en uitdragen van de visie, samenwerking in het netwerk in Almere, organisatie van activiteiten. Ontwikkelen van een doorgaande LOB lijn bijvoorbeeld en ook een taak in de ouderparticipatie.

Contactpersoon (vertrouwenspersoon)

Wanneer leerlingen of medewerkers met klachten of vragen zitten die betrekking hebben op ongewenste intimiteiten of seksuele intimidatie kunnen ze bij de contactpersoon terecht. Uiteraard kunnen leerlingen ook met andere vertrouwelijke vragen en meldingen terecht bij de contactpersoon.

Leerstoornis coach

De leerstoornissen coaches kunnen worden ingezet wanneer de basisondersteuning geboden door de mentor onvoldoende blijkt te zijn. leerlingen met dyslexie, dyscalculie of NLD kunnen vanuit het IZO doorverwezen worden naar de coaches. Ook wanneer er sprake is van ernstige problemen op het gebied van lezen en rekenen kunnen zij worden ingezet om de ondersteuning te bepalen.

School maatschappelijk werk

De school maatschappelijk werker is regelmatig in de school te vinden. Mocht het nodig zijn kan er een aanmelding gedaan worden zodat deze laagdrempelige vorm van hulp opgestart kan worden. De SMW'er heeft gesprekken met leerlingen en eventueel hun ouders. Hij/zij werkt in school, op een gezondheidscentrum, of komt bij de leerling thuis. Deze kan, mocht het nodig zijn, doorverwijzen naar meer specialistische hulp. De SMW onderhoudt waar nodig contact met school, om de schoolgang te bevorderen.

Leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar heeft een keer in de 6 tot 8 weken een preventief spreekuur voor leerlingen die een bovenmatig ongeoorloofd verzuim laten zien (zoals spijbelen of te laat komen). Dit houdt in dat leerlingen opgeroepen kunnen worden in school, om het ongeoorloofde verzuim te bespreken en hier afspraken over te maken. Ouders worden dan ook altijd uitgenodigd. Aanmelding bij de leerplichtambtenaar loopt altijd via het intern zorgoverleg en in overleg met ouders.

JGZ Arts

De jeugdarts van de JGZ heeft elke maand een preventief spreekuur voor leerlingen die een bovenmatig ziekteverzuim laten zien. De arts kan ondersteunend zijn aan leerling en ouders is het traject om welzijn te verbeteren, door bijvoorbeeld door te verwijzen naar een specialist. Daarnaast heeft de arts een belangrijke rol in de samenwerking tussen ouders, leerling, specialist en school om school te helpen aan te passen waar het nodig is, zodat verzuim af neemt. Is de inschatting van de arts dat verzuim niet vanwege ziekte is, wordt ziekteverzuim omgezet in ongeoorloofd verzuim, en wordt er een gesprek gepland met de leerplichtambtenaar. Aanmelding bij de arts loopt altijd via het intern zorgoverleg en in overleg met ouders.

Wijkagent

De wijkagent heeft wekelijks in de pauze een spreekkwartier voor leerlingen en docenten. Leerlingen kunnen alle vragen die ze hebben omtrent situaties met de agent bespreken. De aanwezigheid zorgt voor veiligheid in de school en een mooie verbinding tussen politie en school.

Blik in de diepte

Diepte zorg

In de dieptezorg is er sprake van meer intensievere specifieke hulp bij leerproblemen of sociaal emotionele problemen. Hierbij wordt de algemene zorg uitgebreid met de hulp van specialisten zoals de zorgcoördinator, orthopedagoog, pedagogische conciërge of de begeleider passend onderwijs.

Bij de bespreking van leerlingen in het IZO wordt bekeken of de leerling voor een traject voor specifieke interne of externe begeleiding in aanmerking komt en worden er handelingsadviezen opgesteld.

Het opstellen van een ontwikkelperspectiefplan (OPP) kenmerkt de overgang tussen basiszorg en diepte zorg en geldt dus *enkel voor de leerlingen met een uitzonderlijke begeleidingsvraag*. De korte periode van intensievere ondersteuning binnen de dieptezorg noemen we een arrangement. Op verschillende momenten kan er een OPP worden afgegeven. Er zijn verschillende soorten OPP's. Een OPP vanuit een Leerweg Arrangement (LWA), een OPP gericht op leren en gedrag en een OPP in verband met een uitzonderlijke begeleidingsvraag. Het OPP vanuit LWA wordt ingezet vanaf de basisschool. Het document is leidend in de afstemming van welke ondersteuning de leerling tijdens plaatsing gebruik gaat maken. Dit betreft zeer lichte ondersteuning. Het OPP gericht op leren en gedrag wordt ingezet bij mogelijke overstap naar een ander (vaak lagere) leerroute, of bij zorgen over gedrag. Dit betreft lichte tot medium ondersteuning. Het OPP voor leerlingen met een uitzonderlijke begeleidingsvraag wordt ingezet wanneer er een arrangement wordt afgegeven. Dit betreft medium tot intensieve ondersteuning.

De inrichting van de arrangementen zijn maatwerk. Dit betekent dat iedere leerling uniek is in zijn of haar begeleidingsvraag. Specifiek kunnen we hier dus niet aangeven wat we precies bieden. Begeleidingstrajecten in de dieptezorg worden inhoudelijk altijd vormgegeven vanuit het gezamenlijke doel van kind, ouders en school dat het goed gaat met de leerling op school.

Op het Aeres VMBO Almere werken wij in de dieptezorg volgens de grondregels van het handelingsgericht werken. Dit houdt in dat onderzoek- en begeleidingstrajecten gekenmerkt worden door verschillende stappen (waarnemen, begrijpen, plannen, realiseren en evalueren).

Hoe ziet een traject in de dieptezorg eruit?

Stap 1

Wanneer een leerling in de extra ondersteuning komt, vindt er een gesprek plaats met TC, mentor, ouders, leerling en eventueel zorgcoördinator. Hierin wordt het arrangement afgesproken voor een afgesproken termijn. Kort (3 maanden), midden (5 maanden) en lang (10 maanden). Daarnaast wordt in dit gesprek het algemene doel van dit traject overeengekomen met alle betrokkenen en zal bekend worden wie binnen de school de extra ondersteuning inhoud zal geven.

Stap 2

Vervolgens wordt er binnen 2 weken een nieuwe afspraak gepland met de begeleider, leerling, ouders en mentor waarin een OPP wordt op gesteld, waarin in gezamenlijk overleg wordt uitgeschreven aan welke korte termijn doelen gewerkt gaat worden, met welke aanpak, en wie waar verantwoordelijk voor is. Daarnaast wordt goed in kaart gebracht welke onderwijsbehoeften de leerling heeft.

Hoewel de inhoud van de begeleiding tijdelijk door iemand binnen de school op zich wordt genomen, blijft de mentor de spil in dit traject. De mentor is mede verantwoordelijk voor het OPP en de hierin opgestelde doelen. Zij communiceren hierover naar lesgevers en vragen daarnaast informatie op om de doelen te kunnen volgen.

Stap 3

De doelen in het OPP worden om de 6 tot 8 weken in bijzijn van mentor, ouders, leerling en begeleider geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Stap 4

Wanneer alle doelen voldoende zijn behaald en voldoende vaardigheden zijn aangeleerd, wordt de begeleiding in de diepte wederom in gezamenlijk overleg afgesloten, en daarmee ook het OPP afgesloten. De leerling is dan weer terug van de diepte zorg naar de basiszorg.

LeerwegArrangement (LWA)

Leerlingen die van de basisschool af komen met achterstanden van 25% of meer op Begrijpend lezen en/of rekenen in combinatie met (lichte) sociaal emotionele problematiek, geldt dat LWA kan worden afgegeven. De basisschool maakt de inschatting welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen. De school van inschrijving bepaalt of het aanbod vanuit LWA voldoende aansluit, en kan het afgeven. Het AERES VMBO Almere heeft in schooljaar 19-20 een aantal mogelijkheden.

Kleine klas

Op de BL betekent een LWA aanbod dat deze leerling in een kleine klas zit (maximaal 18 leerlingen). Doordat de klassen klein zijn, is er meer aandacht van de docent om hiaten in kennis weg te werken.

Muiswerk

Muiswerk is een computerprogramma dat hiaten op rekenen of Nederlands in kaart brengt en direct oefeningen genereert om extra aandacht te besteden en zo de achterstanden weg te werken. Wanneer hier wekelijks mee geoefend wordt, wordt de stof in de les makkelijker.

Playing for Success

Playing for Success staat voor leren in een betekenisvolle omgeving. In leerjaar 1 hebben we twee groepen die starten. Één in september en één in maart. In een groep van maximaal 15 leerlingen wordt er aandacht besteedt aan rekenen en taal in een betekenisvolle omgeving. De locatie is op de Kempphaan.

Oke op School: Breingeheimen

Training van 8 bijeenkomsten in een groep van maximaal 10 deelnemers. Breingeheimen biedt begeleiding in het leren leren en alles wat daarbij hoort. Er wordt aandacht besteedt aan concentratie, agendagebruik, planning en het maken van leerplannen.

Oke op School: Rots en Water

Training van 8 bijeenkomsten in een groep van maximaal 10 deelnemers. Rots en Water is een weerbaarheidstraining. Dit betekent dat kinderen die moeite hebben om zichzelf te laten zien kunnen leren van kinderen die juist mogen leren wat meer rekening te houden met anderen en andersom. Dit alles onder begeleiding van een ervaren trainer van Oke op school.

De trainingen van Oke op school kunnen verschillen per leerjaar. Het ligt aan de behoefte die er op dat moment is.

Wie komt je tegen in de dieptezorg?

Het begeleidingsteam (BOS team)

Het begeleidingsteam heeft een signalerende functie, ondersteund leergebieden, mentoren en vakdocenten, organiseert activiteiten, heeft specifieke expertise t.a.v. begeleidingsvragen, onderhoudt het contact met externen en maakt ook beleid t.a.v. begeleiding in de school. Ook heeft het als doel om het gezonde schoolbeleid op te stellen, regie te voeren over de activiteiten t.a.v. gezonde schoolbeleid en dit beleid te borgen in de school.

Medewerkers met verschillende taken vormen samen het begeleidingsteam en leveren binnen dit team de bijdrage die past bij de taak die zie in de organisatie hebben:

Orthopedagoog:

- Regie handelingsplan en verantwoording.
- Inbrengen van expertise in de teams.
- Diagnostiek.
- Participatie samenwerkingsverband

Team coördinatoren

- Schakel tussen wel en niet opschalen van begeleiding.
- Inbrengen en doorspelen van kennis in informatie.
- Ontwikkeling van docenten.
- Inbreng van expertise in de teams.

Verzuimmedewerker

- Ondersteuning administratieve taken.
- Schakel tussen wel of niet opschalen van begeleiding.
- Ondersteuning van opvang van leerlingen.
- Inbrengen en doorspelen van kennis en informatie

Pedagogisch conciërge

- Schakel tussen wel of niet opschalen van begeleiding.
- Ondersteuning van opvang van leerlingen.
- Inbrengen en doorspelen van kennis en informatie.

Leerlingbegeleider:

- Begeleiding passend bij het arrangement van de individuele leerling
- Begeleiding/ ondersteuning van docenten van de leerling

Groepsdynamica en klasse management

- Onderzoek en interveniëren bij ondersteuningsvragen

Zorgcoördinator:

- Ondersteuning regie handelingsplan en verantwoording.
- Inbrengen van expertise in de teams.
- Diagnostiek.
- Participatie samenwerkingsverband.
- Coördinatie en communicatie externe hulpverlening (eventueel in de school)
- Coördinatie begeleidingsteam

Teamleider

- Schakel tussen begeleidingsteam management team
- Eindverantwoordelijkheid begeleidingsteam

Expertise leerstoornissen:

- Beleid ontwikkelen en implementatie
- Begeleiding en behandeling in voortraject voor onderzoek.

Het Zorg Advies Team (ZAT)

Het ZAT is een multidisciplinair team, waarin externe partners die zorg en ondersteuning bieden aan jeugdigen en hun ouders, aansluiten bij de zorg die door scholen wordt aangeboden. Het ZAT sluit aan bij de ervaring en kennis, informatie en diagnostische gegevens van de school en de behandeling/ door het interne zorgoverleg. De ZAT deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de gang van zaken en uitvoering van taak in het team. Het ZAT draag bij aan een betere en vroegtijdige signalering, een tijdig en effectief ingrijpen, duidelijkheid inzake hoe te handelen en door wie, het voorkomen van escalatie van problemen, betere afstemming tussen onderwijs en zorgaanbieders en deskundigheidsbevordering over en weer. Mede dankzij het ZAT hebben leerlingen en ouders baat bij adequate uitvoering van hulp binnen een afgesproken termijn.

Deelnemers aan het ZAT zijn:

- Zorg coördinator
- Team coördinator
- Orthopedagoog
- JGZ Almere, jeugdarts
- Leerplichtambtenaar
- GGZ centraal Fornsese
- Wijkagent

Grenzen aan begeleiding

Op het Aeres VMBO Almere wordt veel geboden in de basisondersteuning, en in de extra ondersteuning. Vanzelfsprekend zitten er grenzen aan de mogelijkheden die dit biedt.

Het plannen en uitvoeren van een zorgtraject is maatwerk, welke we altijd in gezamenlijkheid met ouders, mentor en begeleider vormgeven. Dit betekent dat ernaar gestreefd wordt om in een op overeenstemming gericht overleg volgende stappen te bepalen.

Belangrijke grenzen en daarmee belemmeringen voor plaatsing zijn:

Fysieke Veiligheid en Sociale veiligheid

Alle leerlingen voelen zich veilig in de klas en in de school. Wanneer gedrag van een leerling dermate ernstig is dat de veiligheid van medeleerlingen en/of collega's in het geding zijn, wordt een andere (soms tijdelijke) passende plek gezocht. In dit traject is er sprake van veelvuldig contact tussen school en ouders. In goed overleg gaan we samen op, tot een passend aanbod is gevonden. In dit traject wordt vaak gebruik gemaakt van de expertise van Passend Onderwijs Almere.

De sociale veiligheid komt in het geding wanneer leerlingen regelmatig niet aan de verwachtingen van de schoolse setting kunnen voldoen. Dit kan zich uiten regelmatig terugkerend storend gedrag in de lessen, waardoor het leerklimaat wordt verstoord. Het gaat dan om de kinderen die onvoldoende profiteren van de aanpak van lesgever en eventueel begeleiding uit een arrangement. Sociale veiligheid komt ook in het geding wanneer leerlingen niet in staat zijn om zich te gedragen volgens de verwachtingen van de school in vrije situaties zoals pauze momenten. Daarbij is een belangrijk criterium dat een leerling onvoldoende in staat is gedrag aan te passen wanneer hierop aangesproken. Dit gedrag is niet passend binnen de school, en kan er een (soms tijdelijke) passende plek gezocht worden. In dit traject is er sprake van veelvuldig contact tussen school en ouders. In goed overleg gaan we samen op, tot een passend aanbod is gevonden. In dit traject wordt vaak gebruik gemaakt van de expertise van Passend Onderwijs Almere.

Fysieke handicap die examen Groen Breed belemmert

Alle leerlingen moeten fysiek in staat zijn om het praktijkexamen van Groen Breed te kunnen afleggen. Wanneer dit, eventueel met aanpassingen, niet mogelijk is, is er geen kans op een diploma. In gezamenlijkheid wordt er dan gekeken naar een school waarbij dit geen rol speelt, waardoor de leerling wel een diploma kan halen. We gaan samen mee op, tot een passend aanbod is gevonden. In dit traject kunnen we ook gebruik maken van de expertise van Passend Onderwijs Almere.

Instapniveau leerjaar 1 BL

Om er voor te zorgen dat leerlingen een succesvolle overstap maken, en tegelijkertijd te voorkomen dat zij te veel op hun tenen moeten lopen, is een belangrijke voorwaarde dat er aan een instapniveau wordt voldaan. Voor de BL is dat een leerlijn op midden groep 6 niveau. De belangrijkste voorspellers zijn Begrijpend lezen en Rekenen. Bij te grote achterstanden op deze gebieden, wordt praktijkonderwijs betrokken bij de aanmelding en voortgang.

Doubleren

Kinderen die in de onderbouw (leerjaar 1 en 2) geen overgangsrapport hebben, doubleren niet. Uit onderzoek blijkt dit een interventie die niet leidt tot succes. In overleg met ouders, leerling en ketenpartners wordt een plan gemaakt voor het nieuwe jaar. Dit kan zowel een plek binnen AERES

VMBO Almere zijn, of bij een van de bovenschoolse voorzieningen. Wanneer blijkt dat het niveau niet toereikend is, kan er in de onderbouw een niveau wissel plaats vinden. Er wordt summatief en formatief getoetst. Alles weegt mee of de leerling op het niveau kan blijven. Wanneer een leerling niet op niveau scoort wordt er een OPP op leren en gedrag ingezet. Dit document is leidend in de eventuele overstap naar een ander niveau.

Groepsgrootte

Om optimaal de lestijd te kunnen benutten en alle leerlingen voldoende aandacht te geven, is gekozen voor een maximaal aantal leerlingen per niveau.

Voor de BL zijn dit klassen van maximaal 18 leerlingen. Voor de KL zijn dit klassen van maximaal 25 leerlingen. Voor de GL en HGL zijn dit klassen van maximaal 28 leerlingen.

In totaal is er ruimte voor 39 klassen verdeeld over de verschillende niveaus in de school.

Ortho Pedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) leerlingen

Wanneer leerlingen aangemeld worden bij het Aeres VMBO maar tijdelijk baat hebben bij een bovenschools arrangement van het OPDC door leerachterstanden in combinatie met sociaal emotionele problemen, zullen zij de eerste twee leerjaren wel administratief leerling zijn, maar niet fysiek. Na twee jaar zullen zij, mits is gebleken dat de onderwijsbehoefte past bij regulier VO, een plek krijgen op het Aeres VMBO. Deze leerlingen starten altijd met een zorg arrangement. Om ook voor hen de overstap goed te begeleiden en goede zorg te kunnen bieden, kunnen er een beperkt aantal van deze leerlingen aangenomen worden. Het maximaal aantal leerlingen met lesplek OPDC is vastgesteld op 2 per klas. De aantallen worden voor schooljaar 2019-2020 vastgesteld op 8 BL OPDC leerlingen, 6 KL OPDC leerlingen, 4 GL OPDC leerlingen en 2 HGL OPDC leerlingen.

Geïntegreerde leerlingbegeleiding in de basisondersteuning

Alle leerlingen hebben voldoende aan de begeleiding in de basisondersteuning. Tijdelijk kan er een uitstap gemaakt worden naar de extra ondersteuning. De geboden extra ondersteuning vindt plaats in de klas. Dit betekent voor leerlingen dat zij in staat moeten zijn om, ondanks de behoefte aan extra ondersteuning op gedrag en/of leren, in de klas lessen te volgen. De bedoeling is dat alle leerlingen daar dan voldoende van profiteren zodat zij zelfstandig hun diploma kunnen halen. Dit betekent dat er bij de start van het arrangement moet worden bepaald hoe lang een leerling recht heeft op extra ondersteuning. Verlenging van dit arrangement kan enkel via een intern zorg overleg.

Educatief Partnerschap

Aeres VMBO gelooft in het succes van begeleiding van leerlingen wanneer er sprake is van gezond educatief partnerschap. Educatief Partnerschap staat voor samenwerking tussen ouders en school ten behoeve van de begeleiding van de leerling. Samen op gaan, naast elkaar staan en elkaar versterken zorgt voor een optimale samenwerking. Wanneer er een breuk komt in deze relatie, is het belangrijk dat deze hersteld wordt. Wanneer ouders en school niet meer op één lijn kunnen staan in de begeleiding wordt er eventueel met tussenkomst van Passend Onderwijs, gekeken naar een andere V(S)O school in Almere.

Vanaf het schooljaar 2020-2021 wordt er in de onderbouw gewerkt met periodieke driehoeksgesprekken. Dit is ter vervanging van de 10 minuten gesprekken. In de driehoeksgesprekken geven de leerlingen aan hun ouders en mentor een presentatie over hun leerproces, de moeilijkheden en sterke kanten. Gezamenlijk wordt er dan een plan gemaakt voor de komende periode. De mentor begeleidt de voorbereiding van deze presentaties. Leerlingen zorgen

dat ze bij alle vakdocenten informatie hebben opgehaald over hun leerproces voor dat vak specifiek. Ouders zijn verplicht om deel te nemen aan deze gesprekken. Op deze manier worden leerlingen meer eigenaar gemaakt van hun eigen leerproces, en worden ouders meer betrokken bij het leerproces van hun kind.

Blik in de toekomst

Ambities

Speerpunten begeleidingsteam

Basisondersteuning

- Docenten bagage geven om te gaan met leerlingen/ klassen die dit vragen (training)
- Basisondersteuning in de klas
- Versterken pedagogische aanpak bij klassen/ collega's die dreigen vast te lopen -> procedure
- Schrijven O.P.P.
- Omgaan met lastige ouders
- Signaleren huiselijk geweld
- Overgang van rapportgesprekken naar Driehoeks gesprekken
- Rolverandering van mentor naar coach
- Talentontwikkelingsprogramma ontwikkelen en implementeren

Leerstoornissen

- Beleid ontwikkelen, begeleiding leergebieden in relatie leerstoornissen
- Rekenbeleid mee ontwikkelen
- Diatoetsen met dyslexie mogelijkheden

Borgen

- Placemat
- Eduarte en zorgvierkant
- Eduarte digidoor inlezen
- Borgen van informatie verzuim, OPP's en de presentie theorie
- Handelingsgericht arrangeren, verlengde van Hgd en Hgw
- Leerlingen tussentijds in beeld warme overdracht

Samenwerken

- Samenwerking Passend onderwijs (kortere lijnen, beter aanbod in de school
- Positie verzuimmedewerker
- Vasthouden BOS cultuur
- Koppelen van leerlingen met eenzelfde (begeleidings)vraag
- Informatie van leerlingen naar het VMBO (warme overdracht po)

Overig

- Contact met ouders
- Contact mentor en leerlingen

Speerpunten LOB werkgroep

- Doorontwikkeling PTO/PTA,
- Doorontwikkeling loopbaandossier
- Professionaliseren LOB gesprekken begeleider met leerlingen
- Versterken van ouderparticipatie
- Versterken LOB in de Vakmansschapsroute (VMR)
- Verbinden Groen Breed, stage en mentoraat